

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

**ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ 56/2018
(ΑΤΟΜΙΚΗ)**

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθ. πρωτ.: οικ.321/20591/27.2.2018 έγγραφο του Τμήματος Προστασίας Ζώων Συντροφιάς και Λοιπών Ζώων της Διεύθυνσης Προστασίας των Ζώων, Φαρμάκων και Κτηνιατρικών Εφαρμογών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που υπογράφεται από τον Αναπληρωτή Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπως συμπληρώθηκε με διευκρινιστικό υπόμνημα, που εστάλη συνημμένα στο υπ' αριθ. πρωτ.: 637/36286/8.3.2018 έγγραφο της ίδιας ως άνω Υπηρεσίας.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται, εάν η διάταξη της παρ. 12 του άρθρου 2 της υπ' αριθμόν 280262/2003 (Φ.Ε.Κ. Β'1874/17.12.2003) κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Γεωργίας, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 7 του ν. 3170/2003 (Φ.Ε.Κ. Α'191/29.7.2003), το οποίο καταργήθηκε με το άρθρο 23 του ν. 4039/2012 (Φ.Ε.Κ. Α' 15/2.2.2012), τελεί σε ισχύ.

Γνωμοδοτούσα: Θωμαΐς Ι. Κουρτέση, Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ.

1. Από το υπ' αριθ. πρωτ.: οικ.321/20591/27.2.2018 έγγραφο του Τμήματος

Προστασίας Ζώων Συντροφιάς και Λοιπών Ζώων της Διεύθυνσης Προστασίας των Ζώων, Φαρμάκων και Κτηνιατρικών Εφαρμογών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπως συμπληρώθηκε με το υπ' αριθ. πρωτ.: 637/36286/8.3.2018 έγγραφο της ίδιας υπηρεσίας, προκύπτουν τα ακόλουθα:

2. Η υπ' αριθμόν 280262/2003 (Φ.Ε.Κ. Β' 1874/17.12.2003) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Γεωργίας εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 7 του ν. 3170/2003 (Φ.Ε.Κ. Α' 191/29.7.2003), το οποίο καταργήθηκε με το άρθρο 23 του ν. 4039/2012 (Φ.Ε.Κ. Α' 15/2.2.2012), χωρίς να έχει καταργηθεί, ρητά, με την δεύτερη ως άνω διάταξη η εν λόγω κοινή υπουργική απόφαση.

3. Ειδικότερα, με την παρ. 12 του άρθρου 2 της ως άνω κοινής υπουργικής απόφασης επιτρέπεται σε Δήμο ή σε φιλοζωϊκό σωματείο, το οποίο δε διαθέτει την ανάλογη υποδομή, να συμβάλλεται με μέλος φιλοζωϊκού σωματείου ή ομάδας ζωοφίλων, που διαθέτει μικρό χώρο για ολιγοήμερη παραμονή ζώων μέχρι αποθεραπείας και επανένταξης. Οι συνθήκες νοσηλείας ελέγχονται από την επιτροπή παρακολούθησης του Δήμου που είναι υπεύθυνος για την εφαρμογή του προγράμματος.

4. Ακολούθως, με το ν. 4039/2012 και ειδικότερα με την παρ. 4 του άρθρου 9, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. δ' του άρθρου 46 του ν. 4235/2014 (Φ.Ε.Κ. Α' 32/11.2.2014), θεσμοθετήθηκε η διαδικασία της περισυλλογής και διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς. Ειδικότερα, ορίζεται ότι τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς, που περισυλλέγονται, οδηγούνται τμηματικά στα υπάρχοντα καταφύγια ζώων συντροφιάς, στα δημοτικά κτηνιατρεία ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, σε ιδιωτικά κτηνιατρεία, που διαθέτουν την κατάλληλη υποδομή και μπορούν να φιλοξενήσουν, προσωρινά και για εύλογο χρονικό διάστημα, τα προς περίθαλψη ζώα, μέχρι την αποθεραπεία τους, υποβάλλονται σε κτηνιατρική εξέταση, στερώνονται, σημαίνονται με ηλεκτρονική σήμανση ως αδέσποτα και καταγράφονται στη διαδικτυακή ηλεκτρονική βάση.

5. Κατόπιν των ανωτέρω, και ενόψει των νεότερων διατάξεων του άρθρου 9 του ν. 4039/2012 περί περισυλλογής και διαχείρισης των αδέσποτων ζώων, ανέκυψε ο προβληματισμός της Υπηρεσίας, εάν τελεί σε ισχύ η διάταξη της παρ.

 2

12 του άρθρου 2 της με αριθμό 280262/2003 (Φ.Ε.Κ. Β'1874/17.12.2003) κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Γεωργίας, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 7 του ν. 3170/2003 (Φ.Ε.Κ. Α'191/29.7.2003), το οποίο καταργήθηκε με το άρθρο 23 του ν. 4039/2012 (Φ.Ε.Κ. Α' 15/2.2.2012).

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ.

6. Στις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 43 του Συντάγματος ορίζονται τα ακόλουθα:

« Άρθρο 43

1. ... 2. Ύστερα από πρόταση του αρμόδιου Υπουργού επιτρέπεται η έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων, με ειδική εξουσιοδότηση νόμου και μέσα στα όρια της. Εξουσιοδότηση για έκδοση κανονιστικών πράξεων από άλλα όργανα της διοίκησης επιτρέπεται προκειμένου να ρυθμιστούν ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό.

7. Στις διατάξεις του άρθρου 7 του ν.3170/2003 (Φ.Ε.Κ. Α' 191/ 29.7. 2003), το οποίο καταργήθηκε με το άρθρο 23 του ν. 4039/2012 (Φ.Ε.Κ. Α' 15/2.2.2012), ορίζονταν τα ακόλουθα:

«Άρθρο 7 Περισυλλογή αδέσποτων σκύλων

1. Αρμόδιοι για την περισυλλογή των αδέσποτων σκύλων είναι οι δήμοι και οι κοινότητες. Η περισυλλογή των αδέσποτων σκύλων μπορεί να πραγματοποιείται και από ζωοφιλικά σωματεία, εφόσον διαθέτουν την απαραίτητη υποδομή, σε συνεργασία με τον αρμόδιο δήμο ή κοινότητα. Οι δήμοι και οι κοινότητες συγκροτούν τα συνεργεία περισυλλογής από άτομα τα οποία διαθέτουν την κατάλληλη εκπαίδευση και εμπειρία σε θέματα που αφορούν στην αιχμαλωσία των ζώων και κατέχουν τις τεχνικές χειρισμού τους. Κατά την αιχμαλωσία και την περισυλλογή των αδέσποτων σκύλων απαγορεύεται η κακομεταχείρισή τους.

2. Τα συνεργεία περισυλλογής καθοδηγούνται στο έργο τους και ελέγχονται από κτηνίατρο, ο οποίος ορίζεται από τη Διεύθυνση Κτηνιατρικής της αρμόδιας νομαρχιακής αυτοδιοίκησης.

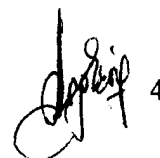
3.α. Οι σκύλοι που περισυλλέγονται, οδηγούνται στα καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς, που ιδρύονται και λειτουργούν από τους δήμους, τις κοινότητες και

τα ζωοφιλικά σωματεία σε ιδιόκτητους ή μη χώρους.

β. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Γεωργίας καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των καταφυγίων αδέσποτων ζώων συντροφιάς, σύμφωνα με το Ν. 604/1977 και το Π.Δ. 463/1978. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι όροι για την εναρμόνιση των καταφυγίων που ήδη λειτουργούν με τους όρους του νόμου αυτού.

4. Οι σκύλοι που περισυλλέγονται οδηγούνται σε καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς, όπου υποβάλλονται σε κτηνιατρική εξέταση και παραμένουν μέχρι να αναλάβει κάποιος ενδιαφερόμενος τη φιλοξενία τους. Σκύλοι που περισυλλέγονται και διαπιστώνεται από τη σήμανσή τους ότι έχουν ιδιοκτήτη που έχει δηλώσει την απώλειά τους, επιστρέφονται σε αυτόν. Δεν επιτρέπεται η υιοθεσία των σκύλων από άτομα ηλικίας μικρότερης των δεκαέξι ετών, χωρίς την έγγραφη συναίνεση των προσώπων που ασκούν τη γονική μέριμνα. Σκύλοι που δίνονται σε ιδιώτες για φιλοξενία, πρέπει προηγουμένως να σημανθούν, να καταγραφούν και να υποβληθούν σε αποπαρασιτισμό, εμβολιασμό και στείρωση. Οι σκύλοι που παραμένουν στο καταφύγιο, εφόσον σύμφωνα με γνωμάτευση του κτηνίατρου του καταφυγίου κρίνονται υγιείς, επιτρέπεται να επαναφέρονται στο φυσικό περιβάλλον, με απόφαση της αρμόδιας δημοτικής ή κοινοτικής αρχής, εντός των διοικητικών τους ορίων και κατά προτίμηση στην περιοχή από όπου περισυνελέγησαν, αφού προηγουμένως σημανθούν, καταγραφούν και υποβληθούν σε αποπαρασιτισμό, εμβολιασμό και στείρωση. Την ευθύνη για την επίβλεψη, τη φροντίδα και την ευζωία τους έχουν τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 3α. Για την επαναφορά στο φυσικό περιβάλλον των αδέσποτων σκύλων λαμβάνεται υπόψη η πυκνότητα του πληθυσμού τους στην περιοχή όπου επαναφέρονται. Η επαναφορά δεν επιτρέπεται σε περιοχές με νοσοκομεία, σχολεία, αθλητικά κέντρα, αυτοκινητόδρομους ταχείας κυκλοφορίας και αεροδρόμια.

5. Οι σκύλοι που περισυλλέγονται και διαπιστώνεται μετά από κτηνιατρική εξέταση ότι είναι επικίνδυνοι σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περίπτωση γ του άρθρου 1, ή ότι πάσχουν από ανίατη ασθένεια, υποβάλλονται σε ευθανασία.

 4

Σκύλοι ανίκανοι να αυτοσυντηρηθούν λόγω γήρατος ή αναπηρίας, εφόσον μετά από κτηνιατρική εξέταση διαπιστώνεται ότι η διατήρησή τους στη ζωή είναι αντίθετη με την ευζωία τους, υποβάλλονται σε εὐθανασία, Σκύλοι που διαπιστώνεται από την κτηνιατρική εξέταση ότι είναι τραυματισμένοι ή πάσχουν από ιάσιμο νόσημα υποβάλλονται στην κατάλληλη θεραπευτική αγωγή μέσα στα καταφύγια, με την ευθύνη της διοίκησής τους,

6. Στο άρθρο 46 του Ν. 998/1979 (ΦΕΚ 289 Α') προστίθεται παράγραφος 7, που έχει ως εξής:

«7. Με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 5 επιτρέπεται η εγκατάσταση και λειτουργία κέντρων περίθαλψης και διαμονής κάθε είδους αδέσποτων ζώων. Η αίτηση συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στις περιπτώσεις β και γ' του άρθρου 2 του Π.Δ. 190/1981 (ΦΕΚ 54 Α') και εξετάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3 έως 7 αυτού.»

7. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τον τρόπο, τη διαδικασία και το όργανο που είναι αρμόδιο για τη σήμανση και την καταγραφή των αδέσποτων σκύλων που περισυλλέγονται, τη δημιουργία δικτύου ενημέρωσης των πολιτών για τα ζώα που διατίθενται προς φιλοξενία, την παράδοσή τους στο νέο ιδιοκτήτη, τη δήλωση απώλειας, τη φιλοξενία και την επιστροφή των σκύλων που φέρουν σήμανση στον ιδιοκτήτη τους, την επαναφορά στο φυσικό περιβάλλον των αδέσποτων σκύλων, την παράδοση των σκύλων σε καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς από τους ιδιοκτήτες που δεν επιθυμούν τη διατήρησή τους, τις επιτρεπόμενες μεθόδους ευθανασίας και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Γεωργίας παρέχεται οικονομική ενίσχυση στους φορείς που αναφέρονται στην παράγραφο 3α για την ίδρυση και λειτουργία των καταφυγίων αδέσποτων ζώων συντροφιάς. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται ο φορέας που επιχορηγείται, ο σκοπός, το ύψος, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις καταβολής της οικονομικής ενίσχυσης και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

8. Στις διατάξεις της παρ. 12 του άρθρου 2 της υπ' αριθμόν 280262/2003 (Φ.Ε.Κ. Β'1874/17.12.2003), κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών,

Δημόσιας Διοίκησης και Γεωργίας, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 7 του ν. 3170/2003 (Φ.Ε.Κ. Α' 191/29.7.2003), ορίζονται τα ακόλουθα:

«Άρθρο 2 Γενικές Αρχές

12. Επιτρέπεται σε Δήμο ή ζωοφιλικό σωματείο, το οποίο δε διαθέτει την ανάλογη υποδομή, να συμβάλλεται με μέλος ζωοφιλικού σωματείου ή ομάδας ζωόφιλων που διαθέτει μικρό χώρο για ολιγοήμερη παραμονή ζώων μέχρι αποθεραπείας και επανένταξης. Οι συνθήκες νοσηλείας ελέγχονται από την επιτροπή παρακολούθησης του Δήμου που είναι υπεύθυνος για την εφαρμογή του προγράμματος.»

9. Τέλος, στις διατάξεις των άρθρων 9 [οι διατάξεις του εν λόγω άρθρου αντικαταστάθηκαν με το ν. 4235/2014 (Φ.Ε.Κ. Α' 32/11.2.2014), το άρθρο 33 παρ.6 του ν..4351/2015 (Φ.Ε.Κ. Α' 164/4.12.2015), το άρθρο 44 παρ.6 του ν.4384/2016 (Φ.Ε.Κ. Α' 78/26.4.2016)] και 23 του ν. 4039/2012 (Φ.Ε.Κ. Α' 15/2.2.2012), ορίζονται τα ακόλουθα:

«Άρθρο 9 Περισυλλογή και διαχείριση αδέσποτων ζώων συντροφιάς

«1. Οι Δήμοι υποχρεούνται να μεριμνούν για την περισυλλογή και τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, σύμφωνα με το παρόν άρθρο. Η αρμοδιότητα αυτή μπορεί να ασκείται και από συνδέσμους Δήμων, καθώς και από φιλοζωικές ενώσεις και σωματεία, αφού προηγηθεί σχετική έγγραφη συμφωνία με τον αρμόδιο Δήμο, ο οποίος έχει τη συνολική εποπτεία των αδέσποτων ζώων συντροφιάς εντός των διοικητικών του ορίων. Οι κατά τα ως άνω φιλοζωικές ενώσεις και σωματεία που εγκρίνονται από τον αρμόδιο Δήμο οφείλουν να διαθέτουν υποδομή, συνιστάμενη στην ύπαρξη κατάλληλων σχετικών εγκαταστάσεων ή οχημάτων μεταφοράς ζώων και ανθρώπινο δυναμικό με εμπειρία στο χειρισμό των ζώων. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται το είδος και ο αριθμός των εγκαταστάσεων και των οχημάτων, καθώς και η εμπειρία του ανθρώπινου δυναμικού, που πρέπει να διαθέτουν οι φιλοζωικές ενώσεις και τα σωματεία, για την άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτής της παραγράφου.

2. Για τον παραπάνω σκοπό κάθε Δήμος ή όμοροι ή συνεργαζόμενοι Δήμοι ιδρύουν και λειτουργούν δημοτικά ή διαδημοτικά κτηνιατρεία και καταφύγια

 6

αδέσποτων ζώων συντροφιάς επιτρεπομένης της συνεργασίας με ενδιαφερόμενα φιλοζωικά σωματεία και ενώσεις ή και εθελοντές φιλόζωους σε ιδιόκτητους ή μισθωμένους ή παραχωρούμενους από το Δημόσιο, την Περιφέρεια ή από ιδιώτες χώρους. Στους Δήμους είναι δυνατόν να παρέχεται και οικονομική ενίσχυση από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς για τη δημιουργία και λειτουργία καταφυγίων. Τα καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς αποτελούν χώρους προσωρινής παραμονής και περίθαλψης και η ίδρυση και λειτουργία τους διέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις για τα ενδαιτήματα ζώων του ν. 604/1977 και του π.δ. 463/1978. Ο έλεγχος τήρησης των όρων λειτουργίας τους ασκείται από την αρμόδια Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφέρειας, σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 604/1977. Τα προβλεπόμενα από την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου διοικητικά πρόστιμα καθορίζονται από 1.000 έως 10.000 ευρώ. Υπό την εποπτεία των Δήμων, μπορούν να ιδρυθούν και να λειτουργούν καταφύγια ή και κτηνιατρεία αδέσποτων ζώων συντροφιάς και από φιλοζωικά σωματεία και ενώσεις, που διαθέτουν το κατάλληλο κτηνιατρικό προσωπικό (1 κτηνίατρος ανά 50 ζώα), την τεχνική υποδομή, τις εγκαταστάσεις και τον αναγκαίο εξοπλισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 604/1977 και του π.δ. 463/1978.

Υπό την εποπτεία των Δήμων, μπορούν να ιδρυθούν και να λειτουργούν καταφύγια ή και κτηνιατρεία αδέσποτων ζώων συντροφιάς και από φιλοζωικά σωματεία και ενώσεις, που διαθέτουν το κατάλληλο κτηνιατρικό προσωπικό, τουλάχιστον έναν κτηνίατρο ανά 50 ζώα, την τεχνική υποδομή, τις εγκαταστάσεις και τον αναγκαίο εξοπλισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 604/1977 και του π.δ. 463/1978, όπως ισχύουν.

3. Για την περισυλλογή των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, συγκροτούνται συνεργεία από άτομα κατάλληλα εκπαιδευμένα και έμπειρα στην αιχμαλωσία ζώων συντροφιάς. Τα συνεργεία αυτά ελέγχονται για το έργο τους, ως προς τις επιτρεπόμενες μεθόδους σύλληψης και αιχμαλωσίας των ζώων αυτών, από κτηνίατρο της αρμόδιας υπηρεσίας Κτηνιατρικής του Δήμου και, όπου αυτή δεν έχει συσταθεί, από κτηνίατρο του Τμήματος Κτηνιατρικής της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας. Η

εποπτεία και ο έλεγχος πραγματοποιείται βάσει ανάλυσης κινδύνου. Τη μέριμνα για την εκπαίδευση των ατόμων αυτών έχει ο οικείος Δήμος.

4. α) Τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς, που περισυλλέγονται, οδηγούνται τμηματικά στα υπάρχοντα καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς, στα δημοτικά κτηνιατρεία ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και σε ιδιωτικά κτηνιατρεία, που διαθέτουν την κατάλληλη υποδομή και μπορούν να φιλοξενήσουν προσωρινά και για εύλογο χρονικό διάστημα τα προς περίθαλψη ζώα, μέχρι την αποθεραπεία τους, υποβάλλονται σε κτηνιατρική εξέταση, στερώνονται, σημαίνονται με ηλεκτρονική σήμανση ως αδέσποτα και καταγράφονται στη διαδικτυακή ηλεκτρονική βάση.

β) Αν διαπιστωθεί από την κτηνιατρική εξέταση ότι είναι τραυματισμένα ή πάσχουν από ιάσιμο νόσημα, υποβάλλονται στην κατάλληλη θεραπευτική αγωγή.

γ) Αν διαπιστωθεί από την κτηνιατρική εξέταση ότι είναι επικίνδυνα ζώα συντροφιάς ή ότι πάσχουν από ανίατη ασθένεια ή ότι είναι πλήρως ανίκανα να αυτοσυντηρηθούν λόγω γήρατος ή αναπηρίας και η διατήρησή τους στη ζωή είναι πρόδηλα αντίθετη με τους κανόνες ευζωίας τους και αρνηθούν τα φιλοζωικά σωματεία της περιοχής να αναλάβουν τη φροντίδα, εποπτεία και τη διαδικασία υιοθεσίας τους, υποβάλλονται σε ευθανασία.

5. Αδέσποτα ζώα συντροφιάς, που περισυλλέγονται, και διαπιστώνεται από τη σήμανση τους ότι έχουν ιδιοκτήτη, που έχει δηλώσει ή αμέλησε να δηλώσει την απώλεια τους, επιστρέφονται σε αυτόν.

6. Αδέσποτα ζώα συντροφιάς, που περισυλλέγονται, και διαπιστώνεται ότι είναι υγιή ή έχουν πλέον αποθεραπευθεί, καθώς και τα προερχόμενα από παράδοση από τον ιδιοκτήτη τους μπορούν να υιοθετούνται από ενήλικα άτομα ή από φιλοζωικές ενώσεις και σωματεία, που λειτουργούν νόμιμα.

7. Σε κάθε περίπτωση τα ζώα συντροφιάς, που υιοθετούνται, σημαίνονται άμεσα ηλεκτρονικά και καταγράφονται στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση με τα πλήρη στοιχεία του προσωρινού και του οριστικού ιδιοκτήτη τους και υποβάλλονται σε αποπαρασίτωση και εμβολιασμό. Κατά την παράδοση ενός ζώου για υιοθεσία υπογράφεται η «Δήλωση Υιοθεσίας ζώου από νέο ιδιοκτήτη» μεταξύ του υπευθύνου του καταφυγίου ή του φιλοζωικού σωματείου και του νέου ιδιοκτήτη,

σύμφωνα με το Υπόδειγμα «Δήλωση Υιοθεσίας Ζώου» του Παραρτήματος 4.

8. Στην περίπτωση υιοθεσίας των αδέσποτων ζώων συντροφιάς από ενδιαφερόμενο νέο ιδιοκτήτη, φυσικό πρόσωπο ή φιλοζωϊκό σωματείο, που δεν είναι μόνιμος κάτοικος της Ελλάδας ή δεν έχει την έδρα του στην Ελλάδα, η υιοθεσία πραγματοποιείται με την παράδοσή τους στον ενδιαφερόμενο νέο ιδιοκτήτη ή σε νόμιμο εκπρόσωπό του ή πληρεξούσιό του και η πληρεξουσιότητα αποδεικνύεται εγγράφως με βέβαιη χρονολογία, υπό την προϋπόθεση ότι τα ζώα έχουν στερηθεί, σημανθεί και καταγραφεί στη διαδικτυακή ηλεκτρονική βάση δεδομένων με τα πλήρη στοιχεία του προσωρινού κατόχου τους και τα πλήρη στοιχεία του νέου ιδιοκτήτη, τα οποία προκύπτουν από επίσημο αποδεικτικό έγγραφο.

9. Ζώα συντροφιάς ηλικίας μικρότερης των πέντε (5) μηνών, που δεν έχουν υιοθετηθεί, παραμένουν προσωρινά στα καταφύγια ζώων, που διατηρούν οι Δήμοι ή τα Διαδημοτικά Κέντρα και τα συνεργαζόμενα με τους φορείς αυτούς φιλοζωϊκά σωματεία και ενώσεις ως τη συμπλήρωση της ηλικίας των πέντε (5) μηνών, έχοντας την απαραίτητη κτηνιατρική φροντίδα. Ζώα συντροφιάς, που δεν έχουν υιοθετηθεί και σύμφωνα με γνωμάτευση του κτηνίατρου κρίνονται ότι είναι υγιή, επανεντάσσονται άμεσα στο οικείο τους περιβάλλον, εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου που περισυλλέγησαν, αφού προηγουμένως ελεγχθεί ότι έχουν σημανθεί και καταγραφεί ηλεκτρονικά και ότι έχουν υποβληθεί σε αποπαρασίτωση, εμβολιασμό και στείρωση.

10. Για την επαναφορά στο φυσικό περιβάλλον των αδέσποτων ζώων συντροφιάς λαμβάνεται υπόψη η πυκνότητα του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων στην περιοχή που επαναφέρονται. Την ευθύνη για την επίβλεψη και τη φροντίδα των επανεντασσόμενων αδέσποτων ζώων έχουν, από κοινού, οι Δήμοι, οι οποίοι μάλιστα δύνανται να δημιουργήσουν και σημεία παροχής τροφής και νερού για τα ζώα αυτά, καθώς και τα συνεργαζόμενα με αυτούς φιλοζωϊκά σωματεία και ενώσεις. Δεν απαγορεύεται η παροχή τροφής και νερού σε αδέσποτα ζώα συντροφιάς από φιλόζωους πολίτες, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι κανόνες καθαριότητας και υγιεινής.

Δεν επιτρέπεται επαναφορά σε περιοχές με νοσοκομεία, σχολεία, αθλητικά

κέντρα, αυτοκινητόδρομους ταχείας κυκλοφορίας, στους χώρους αποβίβασης και επιβίβασης ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών στα λιμάνια, στα αεροδρόμια, στους σιδηροδρομικούς σταθμούς, στους περιφραγμένους αρχαιολογικούς χώρους και στους περιφραγμένους χώρους του Οργανισμού Κεντρικών Αγορών και Αλιείας ΑΕ και της Κεντρικής Αγοράς Θεσσαλονίκης ΑΕ. Με απόφαση της πενταμελούς επιτροπής της παραγράφου 12 ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες προσδιορισμού της πυκνότητας του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων στην περιοχή που αυτά επαναφέρονται, καθώς και η οριοθέτηση των περιοχών που δεν επιτρέπεται η επαναφορά τους.

11. Οι στείρωσεις σε αδέσποτα ζώα συντροφιάς, όπως επίσης και η σήμανση και η καταγραφή τους πραγματοποιούνται δωρεάν και από εθελοντές επαγγελματίες κτηνιάτρους, που έχουν την Ελληνική υπηκοότητα ή την υπηκοότητα ενός από τα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι οποίοι συγκεντρώνουν όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις, προκειμένου να μπορούν να ασκήσουν νόμιμα το επάγγελμα του κτηνιάτρου στην Ελλάδα. Εθελοντές κτηνίατροι που μετακινούνται προς τη Χώρα, προκειμένου να ασκήσουν το επάγγελμα του κτηνιάτρου προσωρινά ή περιστασιακά, πραγματοποιούν μόνο στείρωσεις και σήμανση αδέσποτων ζώων.

Στους εθελοντές κτηνιάτρους για την πραγματοποίηση των στείρωσεων, της σήμανσης και της καταγραφής των αδέσποτων ζώων συντροφιάς μπορεί να διατίθενται οι εγκαταστάσεις των γραφείων των αρμόδιων Υπηρεσιών Κτηνιατρικής της οικείας Περιφέρειας, Περιφερειακής Ενότητας ή του Δήμου ή άλλοι χώροι που ανήκουν στην οικεία Περιφέρεια ή Δήμο, εφόσον υπάρχουν διαθέσιμοι, υπό την εποπτεία των προαναφερθέντων αρμόδιων υπηρεσιών. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι προδιαγραφές των εγκαταστάσεων αυτών, ο εξοπλισμός τους, η χρονική διάρκεια διάθεσής τους, η διαδικασία διάθεσης και κάθε σχετικό θέμα. Για τον ίδιο σκοπό, επιτρέπεται να διατίθενται και οι χώροι τοπικών ιδιωτικών κτηνιατρείων.

Η στείρωση, σήμανση και καταγραφή των αδέσποτων ζώων συντροφιάς μπορεί να πραγματοποιείται και σε κινητές εγκαταστάσεις κατάλληλες για άσκηση κτηνιατρικών πράξεων, που διαθέτουν οι εθελοντές κτηνίατροι. Για τις κινητές

εγκαταστάσεις παροχής κτηνιατρικών πράξεων χορηγείται άδεια λειτουργίας από την αρμόδια υπηρεσία Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, όπου πρόκειται να δραστηριοποιηθούν, εφόσον πληρούνται οι απαιτήσεις που προβλέπονται στην απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που εκδίδεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 13.

12. α) Σε κάθε Δήμο συγκροτείται με απόφαση του Δημάρχου πενταμελής επιτροπή παρακολούθησης του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς, τα δύο μέλη της οποίας ορίζονται από τα φιλοζωικά σωματεία και τις ενώσεις που λειτουργούν νόμιμα και που εδρεύουν στο Δήμο ή στην οικεία Περιφερειακή Ενότητα. Στην επιτροπή μετέχουν:

αα) Ένας (1) κτηνίατρος, που ορίζεται από τον οικείο Δήμο και ο οποίος είναι, κατά προτίμηση, ο υπεύθυνος του προγράμματος διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς και ελλείψει αυτού άλλος ιδιώτης κτηνίατρος.

ββ) Ένας (1) εκπαιδευτής σκύλων, ο οποίος είναι μέλος νομίμως αναγνωρισμένου επαγγελματικού σωματείου εκπαιδευτών σκύλων και ελλείψει αυτού εκπρόσωπος του οικείου Δήμου.

γγ) Ένας (1) εκπρόσωπος, που ορίζεται από τον οικείο Δήμο, με τον αναπληρωτή του. Η επιτροπή αποφασίζει για την επικινδυνότητα ενός ζώου συντροφιάς, σύμφωνα με τον ορισμό της περίπτωσης στ' του άρθρου 1, όπως και αντιμετωπίζει τα προβλήματα που προκύπτουν κατά τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων. Οι Δήμοι, οι Περιφερειακές Ενότητες και οι Περιφέρειες δημιουργούν δίκτυο ενημέρωσης των πολιτών για τα ζώα που διατίθενται προς υιοθεσία.

β) Στην περίπτωση που υπάρχει διαφωνία για την επικινδυνότητα ενός αδέσποτου ζώου συντροφιάς ή για την αναγκαιότητα της πραγματοποίησης ευθανασίας σε αδέσποτο ζώο συντροφιάς, την οριστική απόφαση λαμβάνει ειδική επιστημονική επιτροπή που συγκροτείται σε κάθε Δήμο με απόφαση του Δημάρχου και αποτελείται από:

αα) έναν κτηνίατρο της κτηνιατρικής υπηρεσίας της οικείας Περιφερειακής Ενότητας με τον αναπληρωτή του,

ββ) έναν ιδιώτη κτηνίατρο που ασκεί νόμιμα το επάγγελμα στη Χώρα και

δραστηριοποιείται στην περιοχή δικαιοδοσίας του Δήμου ή όμορου Δήμου με τον αναπληρωτή του,

γγ) έναν κτηνίατρο που ασκεί νόμιμα το επάγγελμα στη Χώρα και συνεργάζεται με το φιλοζωικό σωματείο που δραστηριοποιείται στην περιοχή δικαιοδοσίας του Δήμου ή όμορου Δήμου με τον αναπληρωτή του.

Σε περίπτωση επιθετικού ζώου ο Δήμος μπορεί να ζητήσει τη γνώμη εκπαιδευτή σκύλων, ο οποίος είναι μέλος νομίμως αναγνωρισμένου σωματείου εκπαιδευτών σκύλων.

13. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τις επιτρεπόμενες μεθόδους ευθανασίας, τους όρους λειτουργίας των κινητών εγκαταστάσεων πραγματοποίησης κτηνιατρικών πράξεων, σε αδέσποτα ζώα συντροφιάς, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

14. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι πρόσθετοι όροι και οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση από την αρμόδια Περιφέρεια σε Δήμους, σε Συνδέσμους Δήμων και υπό την εποπτεία των Δήμων, σε εγκεκριμένα φιλοζωικά σωματεία και ενώσεις, άδειας ίδρυσης και λειτουργίας καταφυγίων αδέσποτων ζώων συντροφιάς, οι όροι και οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν τα καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς για τη λειτουργία τους και κάθε σχετικό θέμα.»

15. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται ο δήμος και οι σύνδεσμοι δήμων, που επιχορηγούνται για τη δημιουργία και λειτουργία καταφυγίου αδέσποτων ζώων συντροφιάς και για την υλοποίηση των ενεργειών διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, το ύψος, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις καταβολής της οικονομικής ενίσχυσης, η σύσταση και συγκρότηση συλλογικών οργάνων, η διενέργεια ελέγχων και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Με την ίδια απόφαση εξουσιοδοτείται ο οικείος Περιφερειάρχης για τον ορισμό των μελών των συλλογικών οργάνων που προβλέπονται σε αυτήν.

«Άρθρο 23 Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 1 έως 13 του ν. 3170/2003 εκτός από την παράγραφο 6 του άρθρου 7, καθώς και

κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη, που ρυθμίζει με διαφορετικό τρόπο θέματα του νόμου αυτού ή αντίκειται στις διατάξεις του.».

ΑΝΑΛΥΣΗ - ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ – ΕΦΑΡΜΟΓΗ.

Από τις προαναφερθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται εν όψει δε και του ότι δεν δίδεται από την Υπηρεσία συγκεκριμένο ιστορικό, προκύπτουν, κατ' αρχήν, τα ακόλουθα συμπεράσματα:

10. Με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 43 του Συντάγματος παρέχεται στον κοινό νομοθέτη η δυνατότητα να μεταβιβάζει στην εκτελεστική εξουσία την αρμοδιότητά του για τη θέσπιση κανόνων δικαίου. Τίθεται δε ο κανόνας ότι η νομοθετική εξουσιοδότηση παρέχεται προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ως αρχηγό της εκτελεστικής εξουσίας, ο οποίος ασκεί τη μεταβιβαζόμενη αρμοδιότητα με την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων. Κατ' εξαίρεση, όμως, επιτρέπεται να οριστούν ως φορείς της κατ' εξουσιοδότηση ασκούμενης νομοθετικής αρμοδιότητας και άλλα, εκτός του Προέδρου της Δημοκρατίας, όργανα της Διοίκησης, εφόσον πρόκειται για ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό (ΣτΕ 30/2018, 1895/2014, 2325, 2186/2013, 1892/2010 Ολομ, 2815/2004 Ολομ). Περαιτέρω, όπως παγίως γίνεται δεκτό, η κατάργηση των εξουσιοδοτικών διατάξεων ισχύει για το μέλλον, υπό την έννοια ότι δεν δύναται, κατ' επίκληση καταργημένης εξουσιοδοτικής διάταξης, να εκδοθεί πλέον διοικητική πράξη, πλην, όμως, οι κανονιστικές διοικητικές πράξεις, που εκδόθηκαν κατά τη διάρκεια ισχύος της ήδη καταργηθείσας εξουσιοδοτικής διάταξης, διατηρούνται σε ισχύ, εφ' όσον από τις νεότερες διατάξεις δεν απαγγέλλεται ρητά η κατάργησή τους και οι ρυθμίσεις τους είναι συμβατές και δεν έρχονται σε αντίθεση με το νέο νομικό καθεστώς. Συνεπώς, μέχρι την έκδοση των νέων κανονιστικών διοικητικών πράξεων, που ερείδονται στην νέα εξουσιοδοτική πράξη, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι παλαιές και δεν υφίστανται νομοθετικό κενό ως προς το ρυθμιστέο ζήτημα (ΣτΕ 3374/2015 Ολομ., 2361/2011, 346/2014, 2361/2011, 1965 2010, 1222/2009, Επ. Σπηλιωτόπουλος «Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου», ένατη έκδοση σελ. 72).

11. Με τις διατάξεις του ν. 2017/1992, που ενσωμάτωσε στην εθνική μας

νομοθεσία την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προστασία των ζώων συντροφιάς, τέθηκε το πλαίσιο προστασίας των ζώων, τα οποία συμβιώνουν με τον άνθρωπο και αποτελούν αναντικατάστατα στοιχεία των φυσικών συστημάτων του πλανήτη. Στη Συνθήκη του Άμστερνταμ το 1997, που τροποποίησε τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, προσαρτήθηκε το «Πρωτόκολλο για την προστασία και την καλή μεταχείριση των ζώων», σύμφωνα με το οποίο όλα τα όργανα και τα Κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης υποχρεώθηκαν, με γνώμονα την ευζωία των ζώων, να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία και το σεβασμό τους.

12. Ακολούθως, εκδόθηκε ο ν. 3170/2003 με στόχο την ενίσχυση του υφιστάμενου νομικού πλαισίου ειδικά για τα ζώα συντροφιάς. Στο άρθρο 7 του εν λόγω νόμου ορίστηκε ότι αρμόδιοι για την περισυλλογή των αδέσποτων σκύλων είναι οι δήμοι και οι κοινότητες. Κατ' εξαίρεση δόθηκε η δυνατότητα περισυλλογής των αδέσποτων από φιλοζωικά σωματεία σε συνεργασία με τον αρμόδιο δήμο ή κοινότητα, υπό την προϋπόθεση ότι διαθέτουν την απαραίτητη υποδομή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 604/1977 (Φ.Ε.Κ. Α' 163/13.6.1977) και στο π.δ. 463/1978 (Φ.Ε.Κ. Α' 96/14.6.1978), όπως αυτό τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 3170/2003.

13. Δυνάμει των εξουσιοδοτικών διατάξεων του άρθρου 7 του ν. 3170/2003, στο οποίο ρυθμίζονται θέματα για την περισυλλογή αδέσποτων σκύλων, εκδόθηκε η υπ' αριθμόν 280262/2003 (Φ.Ε.Κ. Β' 1874/17.12.2003) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Γεωργίας. Ειδικότερα, με την παρ. 12 του άρθρου 2 της εν λόγω κ.υ.α. παρέχεται η δυνατότητα σε Δήμο ή σε ζωοφιλικό σωματείο, που δεν διαθέτουν την υποδομή για την φιλοξενία του αδέσποτου ζώου, να συμβάλλονται με μέλος ζωοφιλικού σωματείου ή με ομάδα ζωόφιλων, που διαθέτουν μικρό χώρο, προκειμένου να εξασφαλισθεί η ολιγοήμερη φιλοξενία του αδέσποτου ζώου στο χώρο αυτό μέχρι την αποθεραπεία του, υπό την παρακολούθηση των συνθηκών νοσηλείας του από την αρμόδια επιτροπή του Δήμου. Η διάταξη αυτή της ως άνω κ.υ.α., η οποία εκδόθηκε πριν τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων στην Ελλάδα, επεδίωξε να αντιμετωπίσει την επιτακτική ανάγκη άμεσης διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς (βλ. το με αριθ. πρωτ.:637/36286/8.3.2018

έγγραφο του Τμήματος Προστασίας Ζώων Συντροφιάς και Λοιπών Ζώων) και προέβλεπε τη δυνατότητα τα περισυλλεγόμενα αδέσποτα να φιλοξενοούνται, κατ' εξαίρεση, και για ολιγοήμερη παραμονή μέχρι την αποθεραπεία τους, σε μικρούς χώρους, που διαθέτουν μέλη φιλοζωϊκού σωματείου ή ομάδα ζωοφίλων, λαμβάνοντας υπ' όψιν το πρόβλημα έλλειψης υποδομής των Δήμων, χωρίς να ορίζει ρητά ότι οι χώροι αυτοί πρέπει να πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις για την υγιεινή και την εν γένει φροντίδα των ζώων.

14. Στη συνέχεια, εκδόθηκε ο ν. 4039/2012, ο οποίος, αναγνωρίζοντας την ανάγκη για συμπλήρωση, βελτίωση, εκσυγχρονισμό και επικαιροποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας για τα αδέσποτα ζώα, κατήργησε, με το άρθρο 23, τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν. 3170/2003 και έθεσε αυστηρότερο πλαίσιο για την περισυλλογή και τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, με γνώμονα την τήρηση των κανόνων ευζωίας. Με τη διάταξη του άρθρου 23 του ν. 4039/2012 δεν προβλέπεται κατάργηση των κανονιστικών πράξεων που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του ν. 3170/2003, ορίζεται, όμως, ότι καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη, που ρυθμίζει με διαφορετικό τρόπο θέματα του νόμου αυτού ή αντίκειται στις διατάξεις του.

15. Από την παρ.1 του άρθρου 9, υπό τον τίτλο «*περισυλλογή και διαχείριση αδέσποτων ζώων συντροφιάς*», του ν. 4039/2012 προκύπτει με σαφήνεια ότι την αποκλειστική αρμοδιότητα για την περισυλλογή και τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων έχουν οι Δήμοι και, κατ' εξαίρεση, οι φιλοζωϊκές ενώσεις και τα σωματεία, αφού εγκριθούν από το Δήμο και προηγηθεί έγγραφη συμφωνία τους, και υπό τον όρο ότι διαθέτουν υποδομή, συνιστάμενη στην ύπαρξη των κατάλληλων σχετικών εγκαταστάσεων ή οχημάτων μεταφοράς ζώων και ανθρώπινου δυναμικού με εμπειρία στο χειρισμό των ζώων. Σημειώνεται δε ότι τα αδέσποτα ζώα που περισυλλέγονται οδηγούνται στα καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς, που είτε υφίστανται είτε πρόκειται να ιδρυθούν και να λειτουργήσουν σε κάθε Δήμο και από φιλοζωϊκό σωματείο, των οποίων η ίδρυση και λειτουργία διέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις για τα ενδαιτήματα ζώων του ν. 604/1977 και του π.δ. 463/1978. Με τη ρύθμιση αυτή ο νομοθέτης αναγνωρίζει ότι η φροντίδα για την ευζωία των ζώων πρέπει να ασκείται, κατά κύριο λόγο, από

δημόσιους φορείς με την εποπτεία των υπηρεσιών τους και να μην επαφίεται στον εθελοντισμό των φιλοζωϊκών ενώσεων και σωματείων, ώστε να είναι συστηματική και όχι περιστασιακή.

16. Περαιτέρω, στη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 9 του ν. 4039/2012, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την περ. δ' της παρ. 6 του άρθρου 4235/2014, καθορίζεται ο τρόπος διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς μετά την περισυλλογή τους. Τα αδέσποτα ζώα, που περισυλλέγονται, οδηγούνται τμηματικά στα υπάρχοντα καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς, που έχουν ιδρυθεί από τους Δήμους και σε κάποιες περιπτώσεις με συνεργασία των φιλοζωϊκών σωματείων και ενώσεων ή εθελοντών, στα δημοτικά ιατρεία ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και σε ιδιωτικά ιατρεία, που διαθέτουν την κατάλληλη υποδομή και μπορούν να φιλοξενήσουν προσωρινά και για εύλογο χρονικό διάστημα τα προς περίθαλψη ζώα, μέχρι την αποθεραπεία τους.

17. Από τη γραμματική διατύπωση της ως άνω διάταξης, καθίσταται σαφές ότι ο νομοθέτης καθόρισε, ως χώρους διαχείρισης και φροντίδας των αδέσποτων ζώων μέχρι την αποθεραπεία τους, τους περιοριστικά αναφερόμενους, ήτοι τα καταφύγια που διαθέτουν την προβλεπόμενη κατάλληλη υποδομή, τα δημοτικά ιατρεία και σε εξαιρετικές περιπτώσεις τα ιδιωτικά ιατρεία, με σκοπό να διασφαλισθεί με συστηματικό, επιστημονικό και, εν τέλει, αποτελεσματικό τρόπο η μείωση του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων με τη στείρωσή τους, η θεραπεία των ασθενών ζώων, η διαφύλαξη της υγείας των ίδιων των ζώων αλλά και η δημόσια υγεία και δεν παρέχει, με οποιαδήποτε ερμηνευτική προσέγγιση, τη δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν άλλοι, εκτός των οριζομένων, χώροι για τη διαχείριση και φροντίδα τους.

18. Συνεπώς, η διάταξη της παρ. 12 του άρθρου 2 της υπ' αριθμόν 280262/2003 (Φ.Ε.Κ. Β'1874/17.12.2003) κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Γεωργίας, με την οποία προβλέπεται η ολιγοήμερη παραμονή των αδέσποτων ζώων, από την περισυλλογή τους μέχρι την αποθεραπεία τους και την επανένταξή τους, σε μικρό χώρο που διαθέτει μέλος φιλοζωϊκού σωματείου ή ομάδας ζωοφίλων, κατόπιν συμφωνίας (σύμβασης) με το Δήμο ή με το φιλοζωϊκό σωματείο, έρχεται σε σύγκρουση με τις

νεότερες ρυθμίσεις των διατάξεων του άρθρου 9 του ν. 4039/2012, και ειδικότερα της παρ. 4, που αναφέρει περιοριστικά τους χώρους φιλοξενίας των αδέσποτων ζώων, στους οποίους δεν περιλαμβάνεται ο προαναφερθείς χώρος, με συνέπεια η παραπάνω ρύθμιση της κ.υ.α. να διευρύνει τα πλαίσια εφαρμογής των νεότερων διατάξεων κατά τρόπο που δημιουργεί αντίθεση με το σκοπό του νομοθέτη.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ.

19. Με βάση τα προαναφερθέντα, στο ερώτημα που τέθηκε από την αρμόδια Υπηρεσία, αρμόζει, κατά τη γνώμη μας, η απάντηση ότι η διάταξη της παρ. 12 του άρθρου 2 της υπ' αριθμόν 280262/2003 (Φ.Ε.Κ. Β'1874/17.12.2003) κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Γεωργίας, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του ήδη καταργηθέντος άρθρου 7 του ν. 3170/2003 (Φ.Ε.Κ. Α'191/29.7.2003), κατέστη ανεφάρμοστη μετά την έκδοση του ν. 4039/2012, διότι έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις του άρθρου 9 του ίδιου νόμου και, επομένως, εντάσσεται στις καταργούμενες, με το άρθρο 23 του ν. 4039/2012, διατάξεις.

Αθήνα, 27.3.2018

Γνωμα. αρμόδια

Ο Αναπληρωτής Υπουργός Αγροτικής
Ανάπτυξης και Τροφίμων

03.04.2018